

Prædiken til juleaften

Søndag den 24. december 2017 kl. 14.00 og 16.00 i Bogense kirke

Salmer: 94 – 104 – 99 – 121

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: (Gud være lovet...)

Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn.

Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun

fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget.

I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.«

Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærske, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!«

(Luk 2,1-14)

Amen.

Hvad er jul, når det er allerbedst? Ja, så er den det, som vores hilsner til hindanden i denne tide så fint indfanger. Glædelig jul, siger vi, så julen er: glæde!

Glæde kan beskrives på mange måder - her fra prædikestolen kaldes den hver gang der prædikes for "evangelium" – og evangelium betyder netop glæde på græsk. Juleevangeliet kalder vi den version, som evangelisten Lukas giver af beretningen om Jesu fødsel. Så historien om Jesu fødsel er i sig selv: juleglæde.

"I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud og Ordet VAR Gud" sådan lyder begyndelsen af fødselsberetningen i Johannesevangeliet. Det er en meget mere abstrakt måde at fortælle om Jesu fødsel på, må man sige. Jesus er Ordet som hele tiden har været hos Gud, men som en dag bliver et menneske. Den beretning peger tilbage på Biblens skabelseshistorie – hvor det i et ur-religiøst sprog fortælles, at livet blæses ind i mennesker med et guddommeligt åndedræt. Det er på sin vis det juleevangelium evangelisten, Johannes fortæller.

TVs julekalenderne fortæller også om juleglæde – ikke med kristendom som klangbund men med MAGI – og tit noget med heltemodige børn, der inden juleaften skal nå at genfinde juleglæden – som i år halvnissen Tinka og menneskedrengen Lasse, der med en genfunden magisk julestjerne skal genoprette fred og venskab for både nisser og mennesker. Og som i Snefald, hvor den kærlige gamle Julius er blevet bortført, så han ikke kan gøre sin julemandsgerning juleaften – med mindre Selma, Pil og Frida når at finde ham. Julius er helt vidunderligt fremstillet, og da han i afsnit 7 blev væk, kom man, selv som seer, til at savne ham! Nu er han heldigvis kommet tilbage, og han kan det her med glæde. Og hans måde at bringe liv og glæde til børnene var også ved netop at puste glæden ind i deres ønskedrømme – han puster på en glaskugle som straks bliver glimtende og gylden og antageligt på den måde opfylder børnenes juleønsker i VU – Verdenen Udenfor.

Der var et rigtigt fint replikskifte mellem Julius og Selma, da de lige har mødt hinanden, og Selma finder ud af, at Julius er julemanden. "Så.. det er altså dig der rejser rundt juleaften, og deler de mange gaver ud?" vil Selma gerne have bekræftet. – "Jaeh--", Julius trækker lidt på det, og svarer så "det er mest *juleglæden*, jeg deler ud..."

Jeg tænkte straks, at det var et fin meddelelse til børn, som ind i mellem virker til ikke at tænke på andet en julegaverne – og til os voksne, som ikke vil skuffe deres forventninger og ryger ind i et gaveræs, det kan være svært at bremse – selv med en påmindelse fra julemanden selv!

Og selvfølgelig skal gaverne være der, og det er både forståeligt og naturligt, at børn glæder sig sådan til gaverne. At give gaver er netop en måde at glæde hinanden på. Men juleglæden er også selve det at være sammen. At falde ind i gamle traditioner, som går tilbage i tiden gennem mange, mange slægtsled. At hygge sig, spise sammen, tale sammen. Og hos mange: sang og dans om juletræet

Men som alt andet i livet findes også modsætningen. Modsætningen til juleglæden – julesorgen. Juleevangeliet har faktisk flere antydninger af, at glæden er på baggrund af noget, der ikke er glædeligt. Allerede den første oplysning om anledningen til Josefs og Marias Betlehems rejse, er i virkeligheden foruroligende – for det er den romerske kejser Augustus, der befaler folketællingen, så vi mindes altså om, at Josefs og Marias land er besat af en fremmed magt. Og det, at der ikke er nogen der vil hjælpe en fødende kvinde med et ordentligt fødeleje vidner om en social ulighed og ligegyldighed.

Hyrderne ude på marken er også en påmindelse om store klassemæssige skel – men det er til dem englen kommer og bebuder glæde.

Så kontrasterne er i selve julefortællingen. Og kontrasterne er der også i julefejringerne i dag. Der er både glæde og glædens modsætning. For dem, der for altid har mistet en de stod nær, som de måske savner ekstra meget i julen. Eller for dem, der pga brud ikke hver eneste jul kan være sammen med dem, de

allerhelst ville. For dem, hvor familiekonflikter bryder ud i lys lue netop i julen.

For dem er glæden alt andet end entydig. Og mon ikke det gælder for os alle, at der kan der dukke skuffelser og

frustration op netop nu, hvor vi allerhelst ville være glade.

Så kan den uskyldige hilsen ”glædelig jul” godt komme til at lyde hul.

Og så må vi prøve at finde glæden igen. Eller at gribe den, når andre formår at sprede den.

At sprede glæde, har nogen mere overskud til end andre. Ikke kun i fiktionens verden som eksemplet i TV julekalenderne. Jeg oplevede det på skolen til indskolingens morgensamling forleden, da den en lærer introducerede et musikindslag som nulteklassemere skulle opføre for de andre: ”I hele december har vi øvet os i at sprede god julestemning”, sagde hun. Og det, børnenes indslag så var, var at de tog hinanden i hænderne – alle ca. 40 børn, og sang en julenisse-sang! Og det er ikke kun til jul, der øves i at sprede god stemning. En

måde, skolebørnene i indskolingen også øver sig i god stemning og godt kammeratskab på, er ved en særlig installation, de har i klasseværelserne: det er en PYT- KNAP – fremstillet af pap og mælkekartonlåg vist nok. PYT-knappen trykker man på, når man godt kan mærke, at man er ved at koge over af en kritisk situation eller fornærmende kommentar. Da virker PYT-knappen aflastende og hjælper til at fokusere på, hvad der egentligt er vigtigt.

En PYT-knap var måske god at have sig for øje, når dårlige stemninger eller fornærmelser trænger sig på i løbet af fx juledagene – ja, jó netop også alle mulige andre dage.

Men lige præcis *julens* budskab har at gøre med sådan en PYT-knap. For når Gud gav sin søn som den, der skulle tage vores byrder og ondskab på sig – så er det for os lidt som at trykke på en PYT knap. For hvis man véd, at man kan læsse magtesløshed, skyld og behov for forløsning over på en, der vil bære det – så frigiver det overskud til at være god ved andre mennesker.

Så vi kan lære af børnene og deres arbejde med PYT knapper.
Og vi kan lære af dem, og de kan lære af os, at når vi slår kreds
om juletræet, er det ikke kun julegaver, vi skal dele ud; det er
også juleGLÆDE.

Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og
Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Almægtige Gud, himmelske far!

Vi takker dig for livet, du har givet os og for jorden, du har
skabt. Lær os at tage vare på jorden og på livet.

Tak for det liv, du bragte os i din Søns fødsel og for, at det gør
vores liv til noget særligt; at vi i din Søn får rakt muligheden
for forsoning og fred

Gør julenats billede og budskab klart for os, så vi lader julefreden sænke sig og glæden fylde os.

Herre, vor Gud, vi beder dig for dem, der må holde jul med sorg i hjertet, de ensomme, de bange, dem der skal dø, og dem der savner de kære, de har mistet. Trøst dem og styrk dem, og bring dem, trods sorgen, en glædelig jul.

Vi beder dig for vores Regering og Folketing og al lovlig myndighed, giv dem indsigt og ansvarsbevidsthed til at forvalte den magt, de har fået. Bekæmp vold og magtmisbrug. Vær med de mennesker, der er fordrevet fra deres hjem, lad dem møde sikkerhed og åbenhed, hvor de når frem. Lær os, der har overskud, også at bruge af det overskud til fordel for mennesker, der har brug for hjælp. Gud, hjælp dem, der er ramt af krig, sult og nød. Giv dem nyt mod på fremtiden og giv dem håb.

Kære Gud, vi beder også for vores familie, venner og alle dem, vi er forbundet med. Velsign og bevar os, og værn os imod ulykke og tidlige dødsfald.

Vær med menigheden i Bogense kirke og alle menigheder. Lad dit Ord have frit løb i vores kirke til glæde, håb og trøst. Vær med vores dronning og hele kongehuset. Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter vores liv den evige salighed og hvile.

Amen.

MEDDELELSER

Næste gudstjenester her i kirken er...

Efter prædikenen skal vi høre solosang. Det er en julesang med titlen "Gesù Bambino" (af Pietro Yon)..... og det er vores kirkesanger, Lara, der synger den for os. Lara er konservatorie uddannet sopran fra Californien

i USA

Og ekstra musik ved gudstjenesten får vi fra Terese Andersen
– violinist i Det kongelige Kapel, der endnu engang beriger
vores juleaftensgudstjeneste med sit violinspil.

Til præludium spillede Klaus og Terese:

Og som postludium skal vi høre:

Tusind tak for musikken, vil jeg gerne sige til både Terese,
Klaus og Lara!

Lad os med apostlen tilønske hinanden....

VELKOMST TIL JULEAFTEN

Velkommen til gudstjeneste i dag, juleaften.

Vi skal høre de to tekster, der bliver læst hver eneste juleaften – først det, der hedder en profeti – altså forudsigelse – af Jesu fødsel. "Messias" bliver han kaldt i Det Gamle Testamente, og juleaftensstykket er fra Esajas' Bog.

Den anden tekst er det vi kalder juleevangeliet – Lukasevangeliets beretning om Jesu fødsel. Jeg synes der er noget storslået og helt fantastisk ved at tænke på, at mennesker i århundreder før os har siddet og hørt den samme tekst hver eneste juleaften op til i dag. Og ligeså fantastisk er det at tænke på at tusindvis af mennesker lige nu, i disse timer, sidder og hører det samme som os rundt i landets kirker. Den mangfoldighed af mennesker juleevangeliet når ud til er på en måde det englen i juleevangeliet siger til hyrderne de første vidner til Jesusbarnets fødsel: *Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket!*

Først skal vi høre indgangsbøn -